

забезпечити українські підприємства та людей необхідними товарами. Після цього можливий вихід на європейський та світовий ринки.

Українські підприємства вже почали робити перші кроки для виходу на інші ринки, так український літак "Мрія" є найбільшим у світі літаком для перевезення вантажу і на даний час він працює на міжнародних рейсах. Варто, щоб галузь машинобудування розвивалась рівномірно по всій Україні, а не лише в основних машинобудівних районах (Київський, Харківський, Одеський, Львівський, Дніпропетровський). І щоб у кожному регіоні виробляли продукцію, яка найбільш необхідна для устаткування заводів та задоволення потреби споживача.

Д. Мельник

Науковий керівник к. е. н. В. В. Гуменюк

ФІНАНСОВІ КРИЗИ В УКРАЇНІ

Сучасна світова фінансова криза стала великою перевіркою для економік багатьох країн світу, в тому числі й для України. Хоча вона розгорталася доволі повільно, послідовно охоплюючи різні країни та ринки, в Україні її настання виявилось несподіваним, так як усі вважали що вона обмине, отже, господарюючі суб'єкти опинилися в непередбачуваній ситуації. Три фундаментальні причини, які сприяли розвитку кредитної кризи та її трансформуванню у фінансову. Ідеться, зокрема, про недосконалість:

- 1) механізму ініціювання та стандартів надання кредитів;
- 2) методик вимірювання та управління ризиком для складних структурованих продуктів і фінансових інновацій у кредитному посередництві;
- 3) процедур контролю й нагляду за фінансовими інноваціями.

Однак найбільший вплив на вітчизняний фінансовий сектор справила валютна криза, яка, у свою чергу, була обумовлена стрімким зростанням дефіциту платіжного балансу і зменшенням припливу обсягів іноземної валюти внаслідок скорочення експорту, а потім, відповідно, і виробництва. Негативні події на світових ринках продовжують впливати й на фінансовий сектор та економіку України. Незважаючи на значні зусилля НБУ, підтримку з боку МВФ, створення стабілізаційного фонду та цілу низку інших заходів, в Україні поки що не вдалося остаточно зупинити розвиток негативних тенденцій. Але необхідно наголосити, що у такій складній макроекономічній ситуації економічна політика запроваджувалася в цілому досить послідовно. Дієвим заходом, на думку фахівців МВФ, є введення в Україні режиму гнучкого обмінного курсу й активізації монетарної політики, що сприятиме поліпшенню умов торгівлі та допоможе економіці пристосуватися до шоків. Велике значення для стабілізації банківської системи матиме діагностичне обстеження великих банків, яке здійснює НБУ.

Зрозуміло, що криза не розпочалася конкретного дня, а певні фактори накопичувались і з часом вилилися в несприятливе економічне становище.

Коротко розглянемо ці фактори:

- 1) вплив зростання цін на енергоносії на собівартість продукції (стосується поставок природного газу з Росії до України, різних цін та обсягів закупівлі);
- 2) уповільнення темпів приросту продуктивності праці;
- 3) істотне перевищення темпів приросту заробітної плати над темпами приросту продуктивності праці;
- 4) високий рівень споживання енергоносіїв в умовах постійного підвищення цін на них;
- 5) більша схильність домашніх господарств до споживання, ніж до накопичення;
- 6) низький рівень розвитку вітчизняного експорту за галузевою ознакою та його переважно сировинна спрямованість;
- 7) попит населення переважно на споживчі товари, тоді як науковомістка продукція не користується великим попитом (так як доходи населення низькі);

Шляхи вирішення: для подолання наслідків фінансово-економічної кризи необхідно розробити комплекс взаємопов'язаних заходів щодо взаємодії фінансового і нефінансового секторів економіки і узгодити дії всіх органів державної влади та суб'єктів господарювання з метою їх виконання. При цьому ключова роль повинна належати розробці та реалізації державної стратегії економічного й соціального розвитку, яка передбачала б чіткий розвиток окремих галузей національної економіки, експортно-імпорту, енергетичну політику тощо, а також реалізацію завдань грошово-кредитної політики Національним банком України, застосовувати заходи податкового регулювання, що сприятимуть розвитку виробничого сектору й обмежуватимуть надприбутки фінансової сфери. Так, за зниженими (пільговими) ставками мають оподатковуватися доходи підприємств, що виготовляють продукцію (виконують роботи, надають послуги виробничого характеру), призначену для кінцевого споживання як внутрішніми, так і зарубіжними покупцями. Доходи суб'єктів економіки, одержані від надання фінансових послуг з обслуговування виробничих підприємств, мають також виключатись із загальної суми податкової бази – оподаткованого доходу фінансових посередників.

Зрозуміло, що боротьба з кризою це є довгий та виснажливий процес, але лише за умови послідовної, узгодженої макроекономічної політики всіма гілками влади можливо буде її подолати, і треба завжди бути готовим тому що, зі слів багатьох економістів нашої держави, на Україну знову передбачається нова економічно хвиля.